

2018-0010 OFM Vukovar - mišljenje

Predmet: pregled trenutnog stanja knjižne građe Franjevačkog samostana u Vukovaru /22. prosinac 2017. godine/

Stručno mišljenje konzervatora-restauratora:

Knjižna i arhivska građa Franjevačkog samostana u Vukovaru koja je predmet ovog izvješća broji 318 uveza i jednu kartu. Pri pregledu knjižne građe za natječaj koji je predmnijevao cjelovite konzervatorsko-restauratorske radove za sve jedinice, **ustanovili smo da takvi radovi nisu potrebni za svu građu.** Predlažemo zapravo da se provede detaljna preventivna zaštita te da se građa vrati u Knjižnicu samostana. Današnje tendencije konzervatorsko-restauratorske struke u prvi plan stavljaju upravo preventivnu zaštitu kao osnovu za sve daljnje radove. Naime, veći dio građe je u „dobrom“ stanju, pa smo skloniji mišljenju da bi se sa cjelovitim postupcima restauracije svih jedinica, knjige više uništile nego zaštitile!

Preventivna zaštita uključuje detaljno mehaničko čišćenje – konzervaciju svih listova knjiga, dezinfekciju listova papira i korica, uklanjanje svih stranih tijela koji se nalaze unutar knjižnog bloka i ostalo. Uvezi koji su jako oštećeni ili im nedostaju korice omataju se ovitkom od neutralnog papira. Korice svih knjiga koje su presvučene kožom i pergamenom premazuju se konzervatorskom mašću. Na ovaj način knjige se zaštićuju od dodatnog propadanja, te se nakon provođenja preventivne zaštite mogu vratiti u prostor samostanske knjižnice bez opasnosti da se inficira građa koja se unutar knjižnice već nalazi!

Stanje građe (pregledano 05. siječnja 2018.): obzirom na starost građe sasvim je normalno da na listovima i na koricama nalazimo brojna oštećenja i onečišćenja, te razne vrste i varijacije istih. Sama statika knjižnih blokova kod većeg dijela građe je stabilna, a oštećenja, većim dijelom mehanička, koja se nalaze na koricama ne utječu izravno na daljnje propadanje ili dodatno oštećivanje knjiga.

TRENUTNO JE PUNO VEĆA OPASNOST OD NEODGOVARAJUĆE AMBALAŽE UNUTAR KOJE SE KNJIGE NALAZE. NAIME, ONA JE KISELA, A U KNJIGE SU ULOŽENI BROJNI PAPIRI (OZNAKE, REDNI BROJEVI PRETHODNIH REVERSA I SLIČNO – SVE MAHOM KISELI PAPIR). DIO KNJIGA OMOTAN JE PAPIRIMA KOJI NISU ODGOVARAJUĆE KVALITETE, TJ. KISELI SU. DIO UVEZA OMOTAN JE I VEZAN ŠPAGOM.

KNJIGE SU BILE SMJEŠTENE U NEODGOVARAJUĆEM PROSTORU I UVJETIMA POSLJEDNIH 12 GODINA, TE SE PREDLAŽE DA SE RADOVI PREVENTIVNE ZAŠTITE ŠTO PRIJE PROVEDU KAKO BI SE KNJIGE MOGLE VRATITI U FRANJEVAČKI SAMOSTAN U VUKOVARU, GDJE IM JE I MJESTO!

PREDLAŽEMO DA SE U OKVIRU NOVONASTALE SITUACIJE IZMJENE KLJUČNE SMJERNICE, TJ. DA SE ODUSTANE OD PRETHODNOG PRIJEDLOGA KOJI UKLJUČUJE KOMPLETNU RESTAURACIJU I KONZERVACIJU SVIH 318 KNJIGA I JEDNE KARTE, VEĆ DA SE NAJPRIJE PROVEDE OPSEŽNA PREVENTIVNA ZAŠTITA!

CJELOVITI KONZERVATORSKO-RESTAURATORSKI RADOVI MOGU SE, PREMA PRIORITETU – STUPNJU OŠTEĆENJA I VRIJEDNOSTI GRAĐE, UKLJUČITI U NOVE PROJEKTE.

Dio građe svakako sadrži oštećenja koja ulaze u kategoriju koja bi uključivala cjelovite konzervatorsko-restauratorske radove, no izlučivanje te građe i radovi na njoj ulaze u drugi sadržaj, osim tri jedinice.

Uz program provođenja preventivne zaštite uključili bismo i restauriranje te tri jedinice na kojima bi se proveli cjeloviti konzervatorsko-restauratorski radovi. Radi se matičnima knjigama, koje su apsolutno najvrjednija građa koja se treba obnoviti.

- Matica rođenih 1870. - 1871. /red.br. 1
- Matice krizmanih 1798. /red.br. 2
- Matica umrlih 1871. /red.br. 3

Plan radova i vrijeme trajanja radova: u okviru uobičajenih okolnosti radovi preventivne zaštite proveli bi se u trajanju od 15 radnih dana (u proljetnim mjesecima), a cjeloviti konzervatorsko-restauratorski radovi na tri jedinice (matične knjige) proveli bi se u roku od 6 mjeseci (od datuma preuzimanja građe). Postoji mogućnost da se moraju provesti neki dodatni radovi koji se unaprijed nisu mogli predvidjeti, no u takvom slučaju radovi bi se produžili za objektivno vrijeme koje je potrebno da se radovi provedu.

PREGLED GRAĐE I PISANJE STRUČNOG MIŠLJENJA IZVELI:

Jelena Piasevoli Mikac, dipl.ing.kem.teh.

viši konzervator-restaurator

Velimir Mikac, dipl.graf.ing.

konzervator-restaurator

Jelena Piasevoli Mikac, dipl.ing.kem.teh.
viši konzervator-restaurator

DOPUŠTENJE ZA OBAVLJANJE POSLOVA NA ZAŠTITI I OČUVANJU KULTURNIH DOBARA, I TO ZA ISTRAŽIVANJE, PROUČAVANJE I DOKUMENTIRANJE, IZVOĐENJE RESTAURATORSKIH RADOVA, TE IZRADU PRIJEDLOGA KONZERVATORSKO-RESTAURATORSKOGA ZAHVATA NA ARHIVSKOJ, KNJIŽNIČNOJ GRAĐI I UMJETNINAMA NA PAPIRU

Rb. 1636

DOPUŠTENJE ZA OBAVLJANJE POSLOVA NA ZAŠTITI I OČUVANJU KULTURNIH DOBARA I TO ZA IZRADU PRIJEDLOGA KONZERVATORSKO-RESTAURATORSKOGA ZAHVATA NA ARHIVSKOJ I KNJIŽNOJ GRAĐI KAO I NA UMJETNINAMA NA PAPIRU TE ZA IZVOĐENJE RESTAURATORSKIH RADOVA NA ARHIVSKOJ I KNJIŽNOJ GRAĐI TE UMJETNINAMA NA PAPIRU

Velimir Mikac, dipl.graf.ing.
konzervator-restaurator

R.b. 1124

U Zagrebu, 22. prosinac 2017. godine